

Datahubin palvelun piirissä olevien kolmansien osapuolten ohjeistus

22.6.2023

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Yleistä	5
2.1	Datahubin toimintaa ohjaava lainsäädäntö	5
2.2	Toiminta datahub-ympäristössä	5
3	Kolmannet osapuolet	6
3.1	Osapuolten yksilöinti datahubissa	6
3.2	Toimeksisaaja	6
3.3	Valtuutettu	7
3.4	Järjestelmätoimittaja	7
4	Liiketoimintaprosessit asiakkaan valtuuttamalle palveluntarjoajalle	8
4.1	Palveluntarjoajan käynnistämät prosessit	8
4.1.1	DH-113 Asiakastietojen päivityspyyntö - 3.osapuoli	8
4.1.2	DH-124 Käyttöpaikkatietojen päivityspyyntö	8
4.1.3	DH-135 Käyttöpaikka ja asiakastietojen haku - 3. osapuoli	8
4.1.4	DH-223 Mittaustietojen haku	8
4.1.5	DH-243 Netotuslaskennan tietojen haut	9
4.1.6	DH-263 Yhteisölaskennan tietojen haut	9
4.1.7	DH-813 Asiakkaan valtuutuksesta ilmoitus osapuolelta	9
4.2	Datahubin ilmoitukset palveluntarjoajalle	9
4.2.1	DH-111 Asiakastietojen päivitys	9
4.2.2	DH-122 Käyttöpaikkatietojen päivitys	9
4.2.3	DH-125 Mittauksen aika-askeleen päivitys	10
4.2.4	DH-126 ja DH-127 Rinnakkaiskäyttöpaikkatiedon päivitys	10
4.2.5	DH-211 Mittaustietojen ilmoitus	10
4.2.6	DH-311-1 Uuden sopimuksen ilmoitus	10
4.2.7	DH-331 Ilmoitus myyntisopimuksen päättämisestä	10
4.2.8	DH-333 Ilmoitus verkkosopimuksen päättämisestä	10
4.2.9	DH-340 Myyntisopimuksen peruutus	10
4.2.10	DH-351 Myyntisopimuksen päättämisen peruutus	11
4.2.11	DH-820 Asiakkaan antamasta valtuutuksesta ilmoitus osapuolelle	11

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

5	Datahubin rajapinnat.....	11
5.1	Datahubin osapuolille tarkoitettu käyttöliittymä	11
5.2	Tietorajapinta (REST)	11
5.3	B2B-rajapinta (SOAP).....	11
6	Datahubin käyttöönottoon liittyvät sopimukset	12
7	Tekninen liittyntä	12
7.1	Toimeksisaaja	13
7.1.1	Toimeksiannot	13
7.2	Valtuutettu	14
7.3	Järjestelmätoimittaja (Software as Service)	15
7.4	Edellisten yhdistelmät	16
7.5	Esimerkkisanomat	17
8	Sertifiointi.....	17

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Muutoshistoria

Päivämäärä	Versio	Muutos
19.2.2021	1.0	Ensimmäinen virallinen versio ohjeesta
9.7.2021	1.1	Täsmennys kappaleeseen 4.1 liittyen toimeksiannettujen sanomien vastaanottamiseen
20.10.2021	1.2	Täsmennetty ohjeistusta datahubin operatiivisen toiminnan palvelusopimusten allekirjoitusprosessin osalta kappaleissa 2.1 ja 2.2. Tarkennettu valtuutettujen osapuolten ohjeistusta toiminnan aloittamisen osalta datahubissa.
28.2.2022	1.3	Ohjeeseen lisätty kuvaukset liiketoimintaprosesseista, luku 4 sekä yleiskuvaukset lukuun 2 Tarkennettu linkityksiä muihin tarvittaviin ohjeistuksiin

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin

030 395 5000

Faksi

030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

1 Johdanto

Tässä ohjeistuksessa kuvataan ylätasolla, mitä toimenpiteitä kolmansien osapuolten ja järjestelmätoimittajien tulee tehdä ennen datahubin operatiiviseen käyttöön siirtymistä.

Ohjeessa on kuvattu myös ylätasolla, miten datahubin sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit vaikuttavat kolmansiin osapuoliin. Tämä dokumentti viittaa alkuperäisiin ohjeistuksiin datahubin toiminnasta (varsinainen ohjeistusdokumentaatio löytyy osoitteesta <https://palvelut.datahub.fi/fi>).

2 Yleistä

Datahub on sähkön vähittäismarkkinoiden keskitetty tiedonvaihtojärjestelmä, johon tallennetaan tietoa noin 3,9 miljoonasta sähkönkäyttöpaikasta. Datahubia käyttää noin 80 sähkönsiirrosta vastaavaa jakeluverkkoyhtiötä, noin 80 sähkönmyyntiyhtiötä sekä yli 20 palveluntarjoajaa.

Eri sähköyhtiöiden välillä vaihdetaan tietosanomia vuosittain satoja miljoonia kertoja. Sähkömarkkinalain mukaisesti järjestelmään tallennetaan sähkön käyttöpaikkaan liittyvää tietoa, kuten asiakas- ja kulutustietoa. Yhteinen järjestelmä, datahub, nopeuttaa tiedonvaihtoa merkittävästi, vähentää markkinaprosesseissa syntyvien virheiden määrää ja helpottaa useamman käyttöpaikan yhdistämistä samalle sähkönmyyntisopimukselle. Tämä nopeuttaa ja parantaa myös loppukäyttäjän saamaa asiakaspalvelua. Yksityisyydensuoja ja tietoturva ovat datahubissa erityisen tärkeässä roolissa.

Yhteinen järjestelmä edistää myös älyverkkojen ja -mittareiden täysimääräistä hyödyntämistä ja mahdollistaa myös uudenlaisten sovellusten kehittämisen sähkönkäyttäjien hyödyksi, esimerkiksi energiansäästöön tai kulutuksen seurantaan.

2.1 Datahubin toimintaa ohjaava lainsäädäntö

Voimassa olevan sähkömarkkinalain mukaisesti Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan eli Fingrid Oyj:n tehtävänä on sähkökaupan ja taseselvityksen edellyttämän tiedonvaihdon kehittäminen vastuualueellaan yhteistyössä sähköalan yritysten kanssa. Dokumentissa [Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa](#) luvussa 1.2 on kerrottu tarkemmin, miten sähkömarkkinalaki määrittää datahubin toiminnallisuudet sekä sen, kenen tulee liittyä datahubin palveluiden piiriin.

2.2 Toiminta datahub-ympäristössä

Datahub-järjestelmän tarkoitus on palvella sähkömarkkinaosapuolia sähkön vähittäismarkkinoiden tiedonvaihdossa esimerkiksi asiakkaan vaihtaessa sähkönmyyjäänsä tai muuttaessaan osoitteesta toiseen. Datahub-järjestelmä tarjoaa mahdollisuuden myös

muille osapuolille käyttää datahubin palveluita, joko asiakkaan valtuuttamana tai toisen osapuolen toimeksiantamana. Alla olevissa luvuissa on avattu tarkemmin mitä tämä tarkoittaa niin valtuutetun osapuolen kuin toimeksisaajaosapuolen näkökulmasta.

3 Kolmannet osapuolet

Datahubin palvelun piirissä voi toimia kolmansia osapuolia (3. osapuoli, palveluntarjoaja), jotka tarjoavat sähkömarkkinaosapuolille (jakeluverkonhaltijat ja sähkönmyyjä) ja loppuasiakkaille sähkön vähittäismarkkinoiden palveluita toimeksiantojen ja valtuutusten kautta. Kolmannella osapuolella tulee datahubissa toimiakseen aina olla oikeutus tietoihin joko sähkönmyyjän tai jakeluverkonhaltijan antaman toimeksiannon kautta tai loppuasiakkaan antaman käyttöpaikkakohtaisen valtuutuksen kautta.

Sähkömarkkinaosapuolen, joka käyttää kolmansia osapuolia joidenkin tiettyjen sähkömarkkinaprosessien suorittamiseen datahub-järjestelmässä, on ilmoitettava tästä Fingrid Datahub Oy:lle (Datahub) sen tukipalvelun kautta <https://support.datahub.fi/fingrid/>. Palvelupyynnön tyypiksi tulee valita "Käyttäjä- ja osapuolitietojen hallinnointi".

Sähkömarkkinaosapuolen tulee myös ilmoittaa tukipalvelun kautta, mitä kaikkia datahubin prosesseja osapuoli on toimeksiantanut toimeksisaajalle/toimeksisaajille.

3.1 Osapuolten yksilöinti datahubissa

Osapuolen yksilöimistä ja perustamista varten toimeksisaajalla sekä valtuutetulla osapuolella tulee olla oma GLN-tunnus. GLN-tunnus muodostetaan yrityskohtaisesta GS1-yritystunnuksesta, joka osapuolen on hankittava GS1 Finland Oy:ltä.

GS1-yritystunnuksen hakemisen ja GLN-tunnuksen muodostamisen ohjeistus löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#).

3.2 Toimeksisaaja

Toimeksisaajaosapuolet ovat datahubissa osapuolia, jotka tarjoavat sähkömarkkinaosapuolille sähkömarkkinapalveluja, kuten esimerkiksi mittautustietojen keräämisen ja toimituksen datahubiin asiakkaanaan toimivan sähkömarkkinaosapuolen puolesta.

Toimiakseen osapuolena datahubissa tulee toimeksisaajan tehdä Toimeksisaajan palvelusopimus. Toimeksisaajan palvelusopimus liitteineen löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#).

Toimeksisaajan toimeksiantoihin liittyvät palvelut on kuvattu tarkemmin Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa -dokumentissa, joka löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#), ja muun muassa sen luvussa 3.9 DH-800 Valtuutukset ja toimeksiannot.

Toimeksisaajan tulee rekisteröityä omana organisaationa Datahubille ja datahub-järjestelmään. Palvelun tilaava sähkömarkkinaosapuoli antaa toimeksiannon toimeksisaajalle toimimaan puolestaan sovituissa roolissa sovituissa tehtävissä. Toimeksisaaja luodaan omana osapuolena Datahubiin markkinaroolilla ”Kolmas osapuoli” eli THP.

Toimeksisaajan tulee myös sertifioitua Datahubin Testaus- ja sertifiointipalvelussa (Tepa) niiden prosessien osalta, joilla toimeksisaaja tarjoaa palvelujaan sähkömarkkinaosapuolelle operatiiviseen toimintaan siirryttäessä. Jos sähkömarkkinaosapuoli käyttää toimeksisaajaa Datahubin käyttöönottovaiheissa ja testauksessa ennen operatiiviseen toimintaan siirryttäessä niin tällöin toimeksisaajalta edellytetään sertifiointi ennen kyseisiin vaiheisiin siirtymistä. Lisätietoa sertifioutumiseen löytyy tämän dokumentin luvusta [7](#).

3.3 Valtuutettu

Valtuutetut osapuolet tarjoavat loppuasiakkaille sähkömarkkinapalveluja valtuutusten kautta. Esimerkkinä valtuutuksesta on energiaraportointi loppuasiakkaalle. Valtuutettu voi toimittaa loppuasiakkaan valtuutukset datahubiin, mikäli asiakastyyppi on yritys. Mikäli valtuutettu suorittaa palvelua kuluttaja-asiakkaalle, tulee kuluttaja-asiakkaan antaa valtuutus datahubin tarjoaman asiakasportaalin kautta.

Valtuutetun tulee tehdä Valtuutetun palvelusopimus. Valtuutetun palvelusopimus liitteineen löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#).

Valtuutuksiin liittyvät palvelut on kuvattu tarkemmin [Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa -dokumentissa](#) luvussa 3.9 DH-800 Valtuutukset ja toimeksiannot.

Valtuutetun tulee rekisteröityä omana organisaationa Datahubille ja datahub-järjestelmään. Valtuutettu toimittaa loppuasiakkaan palveluun perustuvat valtuutustiedot datahub-järjestelmään. Valtuutetun osapuolen tulee olla yhteydessä Datahubiin [tukipalvelun](#) kautta, mikäli valtuutettu osapuoli on aloittamassa palvelua valtuutusten välityksellä loppuasiakkaille. Mikäli osapuolella ei ole tunnuksia tukipalveluun, osapuoli voi ilmoittaa tästä Datahubin tukipalvelun [yhteydenottolomakkeella](#).

Valtuutetun tulee myös sertifioitua Datahubin Testaus- ja sertifiointipalvelussa ([Tepa](#)) yritystietojen valtuutuksen ilmoittamiseen liittyvien prosessien osalta, mikäli valtuutus yritys-asiakkaalle ilmoitetaan käyttämällä B2B-rajapintaa.

3.4 Järjestelmätoimittaja

Järjestelmätoimittaja ei osallistu suoraan sähkön vähittäismarkkinoiden palveluihin ja sen prosesseihin asiakkaidensa puolesta. Järjestelmätoimittaja voi kuitenkin tarjota järjestelmäänsä asiakkaille keskitetysti tai hoitaa sanomaliikennettä asiakkaiden järjestelmiin esimerkiksi oman integraatioalustansa kautta (Software as a Service, SaaS).

Järjestelmätoimittajan tulee sertifioida järjestelmänsä niiden prosessien osalta, joita kyseiset liiketoimintasovellukset tukevat. Liiketoimintasovellusten sertifiointi on edellytys niitä käyttävien yhtiöiden sertifiointille.

4 Liiketoimintaprosessit asiakkaan valtuuttamalle palveluntarjoajalle

Datahubin tarjoamat palvelut määritellään sähkömarkkina-alueissa. Näiden palveluiden tarkemmat toiminnallisuudet on kuvattu dokumentissa Sähkön vähittäismarkkinoiden liiketoimintaprosessit datahubissa sekä sanomatasolla tarkemmin dokumentissa Datahub tapahtumat. Datahub-järjestelmän tietosisältö on kuvattu dokumentissa Datastandardi. Dokumentit löytyvät [Datahub Palvelut -portaalista](#).

Alla oleviin lukuihin on listattu ne prosessit ja tapahtumat, jotka koskettavat asiakkaan valtuuttaman palveluntarjoajan roolissa toimivaa markkinaosapuolta. Tapahtumat on jaoteltu tapahtumiin, jotka palveluntarjoaja itse käynnistää ja tapahtumiin, jotka ovat toisten osapuolten käynnistämiä, mutta joista tulee tietoa myös palveluntarjoajalle.

4.1 Palveluntarjoajan käynnistämät prosessit

4.1.1 DH-113 Asiakastietojen päivityspyyntö - 3.osapuoli

Palveluntarjoaja voi pyytää asiakastietojen päivitystä datahubin kautta asiakkaan myyjältä. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.3.

4.1.2 DH-124 Käyttöpaikkatietojen päivityspyyntö

Palveluntarjoaja voi pyytää käyttöpaikkatietojen päivitystä datahubin kautta valtuutetun käyttöpaikan verkkoyhtiöltä. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.9.

4.1.3 DH-135 Käyttöpaikka- ja asiakastietojen haku - 3. osapuoli

Palveluntarjoaja voi hakea valtuutuksen antaneen asiakkaan ja asiakkaan käyttöpaikan tietoja erillisellä hakutapahtumalla. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.17.

4.1.4 DH-223 Mittaustietojen haku

Kolmas osapuoli hakee mittaustietoja datahubista, joihin hänelle on oikeus. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 5.2.

4.1.5 DH-243 Netotuslaskennan tietojen haut

Kolmas osapuoli hakee netotustietoja datahubista, joihin hänelle on oikeus. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 5.5.

4.1.6 DH-263 Yhteisölaskennan tietojen haut

Kolmas osapuoli hakee yhteisölaskennan tietoja datahubista, joihin hänelle on oikeus. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 5.7.

4.1.7 DH-813 Asiakkaan valtuutuksesta ilmoitus osapuolelta

Kolmas osapuoli ilmoittaa yritysasiakkaalta saamansa valtuutuksen datahubiin. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 11.1.

4.2 Datahubin ilmoitukset palveluntarjoajalle

Datahubin liiketoimintaprosesseissa on tarvittavin osin otettu huomioon tilanteet, kun asiakas on antanut valtuutuksen kolmannelle osapuolelle. Mikäli muiden prosessien seurauksena valtuutus päättyy tai palautuu voimaan, ilmoitetaan näistä kolmannelle osapuolelle. Esimerkiksi asiakkaan sopimuksen päättyessä datahub päättää automaattisesti myös asiakkaan valtuutuksen ja ilmoittaa valtuutuksen päättymisestä kolmannelle osapuolelle.

Alla olevissa luvuissa on kerrottu ne tapahtumat, joilla on mahdollisesti merkitystä myös kolmannelle osapuolelle.

4.2.1 DH-111 Asiakastietojen päivitys

Myyjän päivittäessä asiakastietoja välitetään päivitetty tieto tiedoksi kaikille tietoon oikeutetuille, myös kolmansille osapuolille. Lisäksi jos asiakas muuttuu salaiseksi, päätetään asiakkaan valtuutukset. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.1.

4.2.2 DH-122 Käyttöpaikkatietojen päivitys

Datahub ilmoittaa kolmannelle osapuolelle, mikäli jakeluverkonhaltija on päivittänyt käyttöpaikkatietoja. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.7.

4.2.3 DH-125 Mittauksen aika-askeleen päivitys

Datahub ilmoittaa kolmannelle osapuolelle, mikäli jakeluverkonhaltija päivittää käyttöpaikan mittauksen aika-askeleen. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.10.

4.2.4 DH-126 ja DH-127 Rinnakkaiskäyttöpaikkatiedon päivitys

Datahub ilmoittaa kolmannelle osapuolelle, mikäli jakeluverkonhaltija ilmoittaa rinnakkaiskäyttöpaikkatietojen päivityksestä. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 4.11 ja 4.12.

4.2.5 DH-211 Mittaustietojen ilmoitus

Jakeluverkonhaltija ilmoittaa mittauspisteen mittaustietoja datahubiin. Datahubiin lähetetyt ja hyväksytyt mittaustiedot välitetään niille kolmansille osapuolille, joilla on oikeus mittaustietoihin asiakkaan valtuutuksen nojalla.

4.2.6 DH-311-1 Uuden sopimuksen ilmoitus

Datahubissa uuden sopimuksen ilmoitus voi myös päättää olemassa olevan sopimuksen. Jos käyttöpaikalla on valtuutuksia, jotka ovat voimassa uuden sopimuksen alkaessa tai alkamassa uuden sopimuksen voimaan tulon jälkeen, ne joko päätetään tai perutaan. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 6.1.

4.2.7 DH-331 Ilmoitus myyntisopimuksen päättämisestä

Asiakkaan myyntisopimuksen päättymisestä ilmoitetaan kolmannelle osapuolelle. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 6.6.

4.2.8 DH-333 Ilmoitus verkkosopimuksen päättämisestä

Asiakkaan verkkosopimuksen päättymisen vuoksi päättyneistä tai peruutetuista valtuutuksista ilmoitetaan kolmannelle osapuolelle. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 6.8.

4.2.9 DH-340 Myyntisopimuksen peruutus

Jos asiakkaan valtuutus on päätetty perutettavaa sopimusta luotaessa, ne palautetaan voimaan myyntisopimuksen voimaanpalauttamisen yhteydessä. Mikäli asiakkaan sopimusta perutaan takautuvasti, perutaan myös mahdollinen valtuutus. Näistä ilmoitetaan kolmannelle osapuolelle. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 6.9.1.

4.2.10 DH-351 Myyntisopimuksen päättämisen peruutus

Mikäli myyjä peruuttaa ilmoittamansa sopimuksen päättämisen, josta kolmannelle osapuolelle on aiemmin ilmoitettu, ilmoitetaan peruuttamisesta kolmannelle osapuolelle. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 6.10.

4.2.11 DH-820 Asiakkaan antamasta valtuutuksesta ilmoitus osapuolelle

Asiakas voi valtuuttaa kolmannen osapuolen datahubin tarjoamassa loppuasiakasportaalissa ja päivittää jo annettua valtuutusta. Kuluttaja-asiakkaille tämä on ainoa vaihtoehto. Datahub ilmoittaa kolmannelle osapuolelle ilmoitetusta valtuutuksesta tai muutoksesta valtuutukseen. Lisätietoja tapahtumasta löytyy Datahub-tapahtumat dokumentin luvusta 11.2.

5 Datahubin rajapinnat

Datahubin käyttöön on kolme eri rajapintaa, jotka kuvattu seuraavissa luvuissa.

5.1 Datahubin osapuolille tarkoitettu käyttöliittymä

Datahubin käyttöliittymän kautta osapuoli voi suorittaa kaikki samat prosessit kuin B2B-rajapinnan kautta. Lisäksi käyttöliittymästä voi ylläpitää omia osapuolitietoja ja esimerkiksi seurata sanomaliikennettä. Lisätietoja käyttöliittymän käytöstä löytyy käyttöliittymän [käyttöoppaasta](#).

5.2 Tietorajapinta (REST)

Datahub tarjoaa REST API -rajapinnan tietojen hakuun. Tietorajapinta ei kuitenkaan samalla tavalla välitä kolmannelle osapuolelle kuuluvia tietoja, kuten SOAP-rajapinta, vaan rajapinnan kautta haetaan tietyn käyttöpaikan ja tietyn asiakkaan tietoja halutulta ajalta. Kolmannelle osapuolelle kuuluvat ilmoitukset tulevat joka tapauksessa kolmannen osapuolen sanomajonoon datahubissa.

Rajapintakuvaus Datahub tietorajapinta löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#).

5.3 B2B-rajapinta (SOAP)

Datahubin B2B-rajapinta on rajapinta, jonka kautta osapuolet ilmoittavat tietoa datahubiin ja jonka kautta myös välitetään kaikki datahubin kautta tulevat tiedot kolmansille osapuolille.

6 Datahubin käyttöönottoon liittyvät sopimukset

Datahubin käyttöönottoon tarvittavien sopimusten osalta osapuolten tulee toimittaa tarvittavat tiedot Datahubille. Datahubin testausta varten osapuolen tulee allekirjoittaa Sopimus testiympäristöjen käytöstä. Tuotantoon siirryttäessä osapuolen tulee allekirjoittaa roolistaan riippuen joko Valtuutetun tai Toimeksisaajan palvelusopimus.

Sopimukseen testiympäristöjen käytöstä osalta osapuolen tulee ilmoittaa alla kuvatut tiedot datahubille, jonka jälkeen sopimukset lähetetään osapuolelle sähköisesti allekirjoitettavaksi. Jos sähköinen allekirjoitus ei ole mahdollinen, sopimus allekirjoitetaan perinteiseen tapaan paperisena.

Sopimusta testiympäristöjen käytöstä varten tarvitaan oheiset tiedot:

- Yhtiön nimi
- Yhtiön y-tunnus
- GLN-tunnus
- Sopimuksen allekirjoittavan henkilön nimi ja asema. Lisäksi tarvitaan allekirjoittajan sähköpostiosoite ja matkapuhelinnumero sähköistä allekirjoitusprosessia varten.
- Datahub-testauksen yhteyshenkilön nimi, asema, puhelinnumero ja sähköpostiosoite
- Yhtiön datahub-pääkäyttäjien nimi, asema, puhelinnumero ja sähköpostiosoite

7 Tekninen liityntä

Kolmas osapuoli käyttää datahubin B2B-sanomarakajapintaa toimittaessaan ja hakiessaan tietoa datahubista. B2B-sanomarakajapintaa varten osapuolen IP-osoitteet tulee avata palomuurille ja rajapintayhteyden autentikointiin tarvitaan SSL-varmenne.

IP-osoite/osoitteet, joista osapuolen rajapintaliikenne tulee, ilmoitetaan tukipalvelun tukipyyntöillä testauksen aloittamisen yhteydessä.

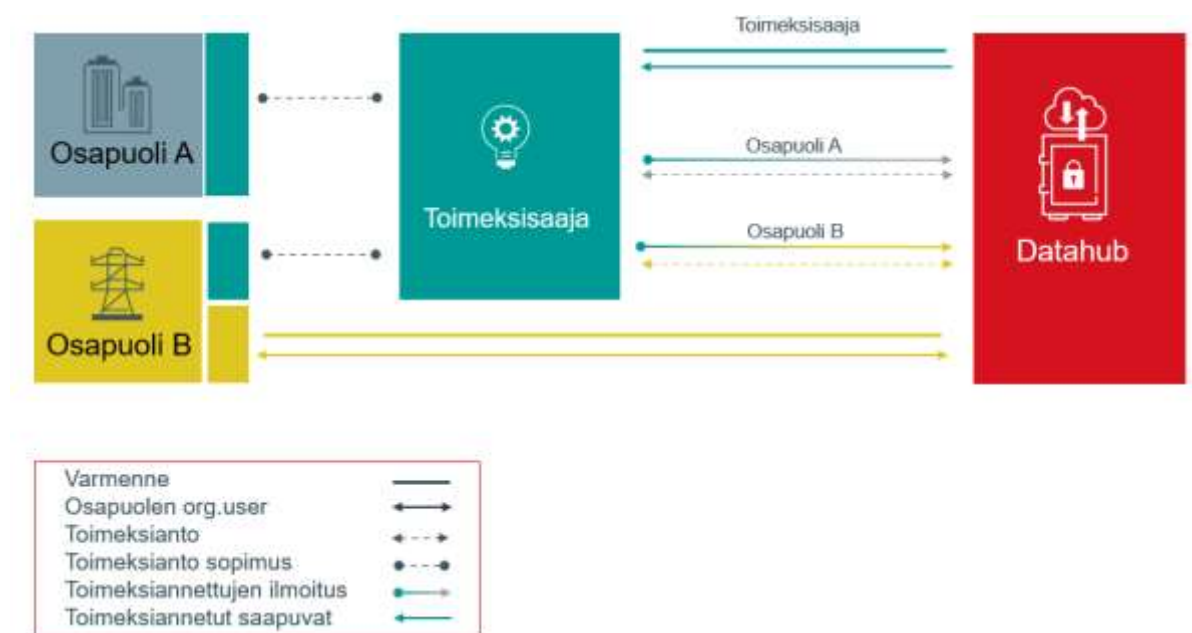
Kolmannen osapuolen ilmoittamalle pääkäyttäjälle toimitetaan SSL-varmenteen latauslinkki sähköpostiin ja varmenteen salasana tekstiviestillä. Vain datahubin toimittamaa varmennetta voi käyttää. Varmenteen lataamiseen ohje löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#).

Kolmansille osapuolille luodaan organisaation luonnin yhteydessä datahubin käyttöliittymään pääkäyttäjää. Pääkäyttäjää voi luoda omalle yhtiölleen tarpeen mukaan muita käyttäjiä. Ohje käyttäjien luontiin löytyy [Datahub Palvelut -portaalista](#).

Fingrid Datahub luo B2B-sanomarakajapintaa varten tarvittavan teknisen käyttäjän datahub-järjestelmään.

7.1 Toimeksisaaja

Toimeksisaaja tarvitsee oman SSL-varmenteensa datahubin rajapintayhteyttä varten. Osapuolten ja toimeksisaajan tulee keskenään sopia toimeksiannon laajuudesta (mitkä prosessit toimeksisaaja hoitaa osapuolen puolesta). Osapuolen tulee ilmoittaa toimeksiannoista Datahubille, jotta tekninen yhteys saadaan määritettyä.

KUVA 1 ESIMERKKI TOIMEKSIANNOSTA

Yllä olevassa kuvassa kaksi eri osapuolta toimeksiantaa kolmannelle osapuolelle markkinaprosesseja. Osapuoli A toimeksiantaa kaikki prosessit, kun osapuoli B, toimeksiantaa vain osan prosesseistaan. Osapuolen B tulee siis toimeksiannon lisäksi, käyttäessään itse hallinnoimilleen prosesseille B2B-sanomarakajapintaa, hankkia oma varmenne. Osapuoli A ei tarvitse lainkaan datahubin tarjoamaan SSL-varmennetta B2B-rajapintaan, vaan sanomaliikenne hoidetaan toimeksisaajan varmenteella. Sanomarakajapintaa varten datahubiin luodaan kuitenkin (harmaat nuolet) osapuolelle Organisation user (jolla on käyttöoikeudet) sekä toimeksiannot datahub-operaattorin toimesta. Toimeksisaaja vastaanottaa datahubista omaan sanomajonoonsa toimeksiannot perusteella toimitettavat saapuvat sanomat / ilmoitukset. Samassa jonossa on kaikkien toimeksiantajaosapuolten sanomat.

7.1.1 Toimeksiannot

Markkinaosapuolen ja toimeksisaajan väliseen sopimukseen perustuen osapuolet määrittävät ne tapahtumat, joita osapuoli voi suorittaa toisen osapuolen toimesta. Normaalisti

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

toimeksisaaja on kolmas osapuoli, jolla ei muutoin olisi oikeutta toimia datahubissa. Osapuolten toisilleen antamat toimeksiannot mahdollistavat sähkömarkkinaosapuolten kolmannen osapuolen suoran yhteyden datahubiin.

Osapuolten väliset toimeksiannot voidaan antaa prosessi-/datahub-tapahtumakohtaisesti. Datahubiin ilmoitettavat tapahtumat voidaan toimeksiantaa useammalle osapuolelle, mutta datahubista lähetettäviä tapahtumia voi toimeksiantaa vain yhdelle osapuolelle. Mikäli sähkömarkkinaosapuoli on ulkoistanut jonkin toiminnon kolmannelle osapuolelle, kertoo tämä toimeksiannolla Fingrid Datahubille, mikä osapuoli on oikeutettu mihinkin tietoon (esim. asiakas- ja käyttöpaikkatiedot ja niiden haku) ja minkä tapahtuman käynnistämiseen (esim. mittaustiedon toimitus). Valtuutettu osapuoli saa oikeudet toimeksiannon tietojen mukaisesti datahubin prosesseihin (kuten mittaustiedon toimitus tai käyttöpaikkatietojen haku). Sähkömarkkinaosapuolet ilmoittavat datahub-operaattorille tarvittavista toimeksiantotiedoista ja operaattori tekee tämän mukaiset päivitykset datahub-järjestelmään. **Toimeksiannon ilmoittaminen on kolmatta osapuolta käyttävän sähkömarkkinaosapuolen vastuulla.**

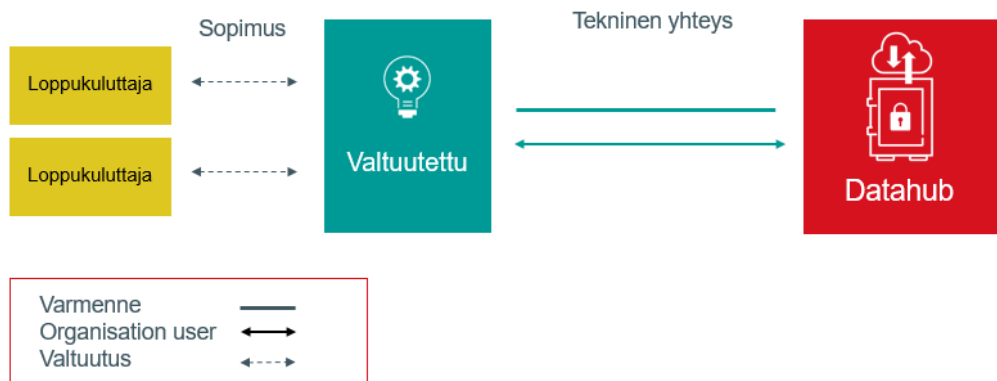
Kolmas osapuoli toimii omalla järjestelmäkäyttäjällään Datahubissa ja hankkii niitä varten oman SSL-varmenteen (datahubin tarjoama).

Toimeksiannettujen sanomien/tapahtumien osalta juridinen (juridical) ja fyysinen (physical) lähettäjä eroaa sanomassa, jotta voidaan luotettavasti todeta, mikä osapuoli on sanoman taustalla. Tällä tapaa viestiliikenteestä nähdään selvästi, että palveluntarjoaja on toiminut jonkun toisen puolesta ja tapahtumien jäljitettävyyys paranee.

Osapuolten välisiä toimeksiantoja ei voi välittää eteenpäin enää kolmannelle osapuolelle. Toimeksiannon saanut osapuoli ei siis voi enää itse antaa toimeksiantoa uudelle osapuolelle samaan tietoon tai toimintoon, johon on itse saanut toimeksiannon.

7.2 Valtuutettu

Valtuutettu osapuoli tarvitsee oman rajapintayhteyden Datahubiin. Rajapintayhteyttä varten osapuoli tarvitsee oman SSL-varmenteen ja käyttöoikeudet (jotka annetaan organisation userin avulla).

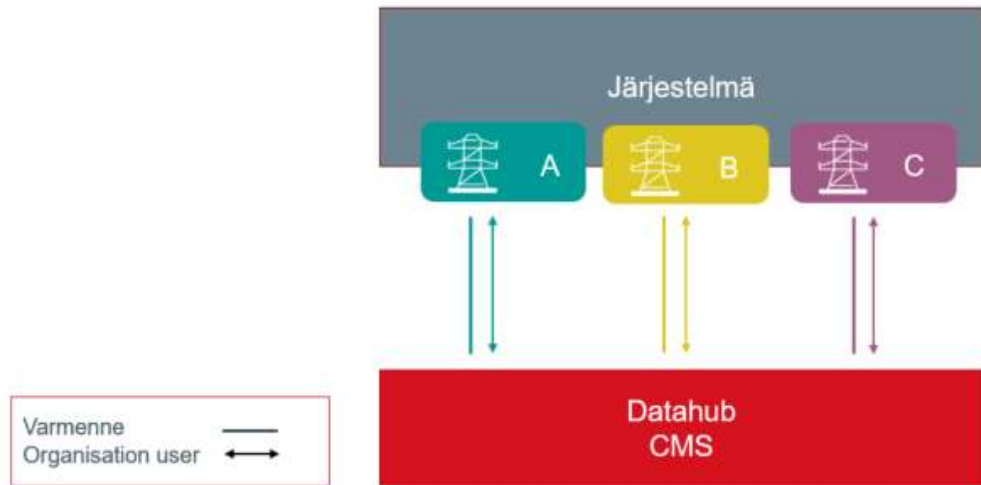
KUVA 2 ESIMERKKI VALTUUTUKSESTA

Loppukuluttaja (olleessaan kuluttaja-asiakas) ilmoittaa valtuutuksen Datahubin asiakasportaalin kautta suoraan Datahubiin. Loppukuluttajan ollessa yritys ilmoittaa yritys valtuutuksen valtuuttamalleen osapuolelle, joka ilmoittaa sen rajapinnallaan tai datahubin selainkäyttöliittymän kautta Datahubiin. Yritysassiakas voi myös ilmoittaa valtuutuksen itse Datahubin asiakasportaalin kautta suoraan Datahubiin.

7.3 Järjestelmätoimittaja (Software as Service)

Mikäli toimittajalla on useita asiakkaita, joille he tarjoavat järjestelmää palveluna (Software as a Service), tulee kunkin osapuolen kuitenkin käyttää omaa SSL-varmennetta kommunikoidessaan datahubin B2B-rajapinnassa.

Järjestelmän tulee siis tukea usean varmenteen asentamista. Alla järjestelmä on kuvattu siten, että järjestelmästä on kullekin osapuolelle oma järjestelmäosionsa. Käyttävät osapuolet on esitetty eri värisin symbolein.

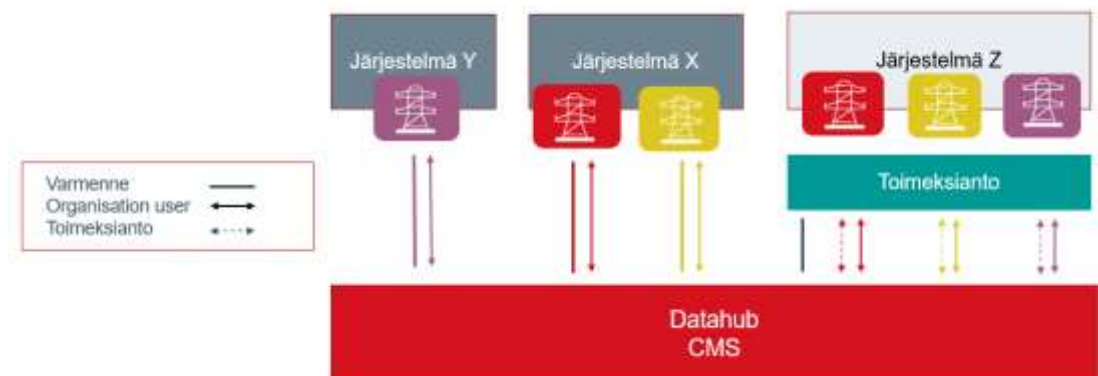

KUVA 3 ESIMERKKI ERI JÄRJESTELMÄOSIOISTA

Kullakin järjestelmää käyttävällä osapuolella on oma SSL-varmenteensa ja siihen liittyvät käyttöoikeudet Organisation userin kautta.

7.4 Edellisten yhdistelmät

Voi olla tilanteita joissa saman konsernin tai yhteenliittymän osapuolet käyttävät samoja järjestelmiä. Aina järjestelmät eivät tue Datahubin vaatimuksia täysin (esim. erillisten varmenteiden osalta) ja tällöin voi tulla kyseeseen ns. hybridimallin ratkaisu.

KUVA 4 ESIMERKKI NS. HYBRIDIMALLISTA

Kuvassa värikoodit kuvaavat aina samaa osapuolta. Esimerkissä yhteenliittymällä on kaksi erillistä järjestelmää asiakastietojen käsittelyyn (järjestelmät Y ja Z), mutta yhteinen järjestelmä mittautustietojen hallintaan. Mittautustietojen hallintajärjestelmä Z ei kuitenkaan tue useamman varmenteen tallentamista järjestelmään. Tilanne on ratkaistu siten, että väliin on luotu toimeksianto. Kuvan tapauksessa toimeksianto on erilliselle kolmannelle osapuolelle, mutta toimeksiannot voidaan tehdä myös kahdelta osapuolelta yhdelle osapuolelle. Tällöin

vain yhden osapuolen varmenne tarvitaan mittaustietojen toimitusta varten, ja muiden yhtiöiden osalta luodaan käyttöoikeudet ja toimeksiannot.

7.5 Esimerkkisanomat

SOAP-rajapinnan ja REST API -rajapinnan esimerkkisanomat löytyvät Datahubin tukipalvelun tietämyskannasta. Tietämyskannan artikkelien lukeminen vaatii kirjautumistunnukset Datahubin tukipalveluun.

8 Sertifiointi

Datahub-sertifiointin tarkoituksena on todentaa, että osapuolten tietojärjestelmät ja tiedonsiirtoon käyttämät järjestelmät toimivat yhteensopivasti datahub-järjestelmän kanssa. Osapuolen tulee suorittaa sertifiointi hyväksyttävästi ennen kuin se voi aloittaa toimintansa sähkömarkkinaosapuolena sähköön vähittäismarkkinoilla.

Osapuolen datahub-yhteensopivuuden todentaminen tapahtuu Fingrid Datahub Oy:n ylläpitämässä Testaus- ja sertifiointipalvelussa ([Tepa](#)). Palvelussa on määritelty prosessirooli-kohtaiset käyttötapaukset, jotka osapuolen tulee läpäistä hyväksytysti saadakseen oikeuden kytkeytyä datahubin tuotantojärjestelmään ja suorittaa tuotannollisia liiketoimintaprosesseja datahubissa, datahub-järjestelmän tarjoamien teknisten rajapintojen kautta.

Sertifiointi on tehtävä aina silloin, kun osapuoli toimittaa tietoa rajapintojen kautta datahub-järjestelmään. Mikäli osapuoli ainoastaan hakee tietoja rajapintojen kautta ja toimittaa tietoa ainoastaan datahub-järjestelmän käyttöliittymän kautta, ei sertifiointia tarvita.